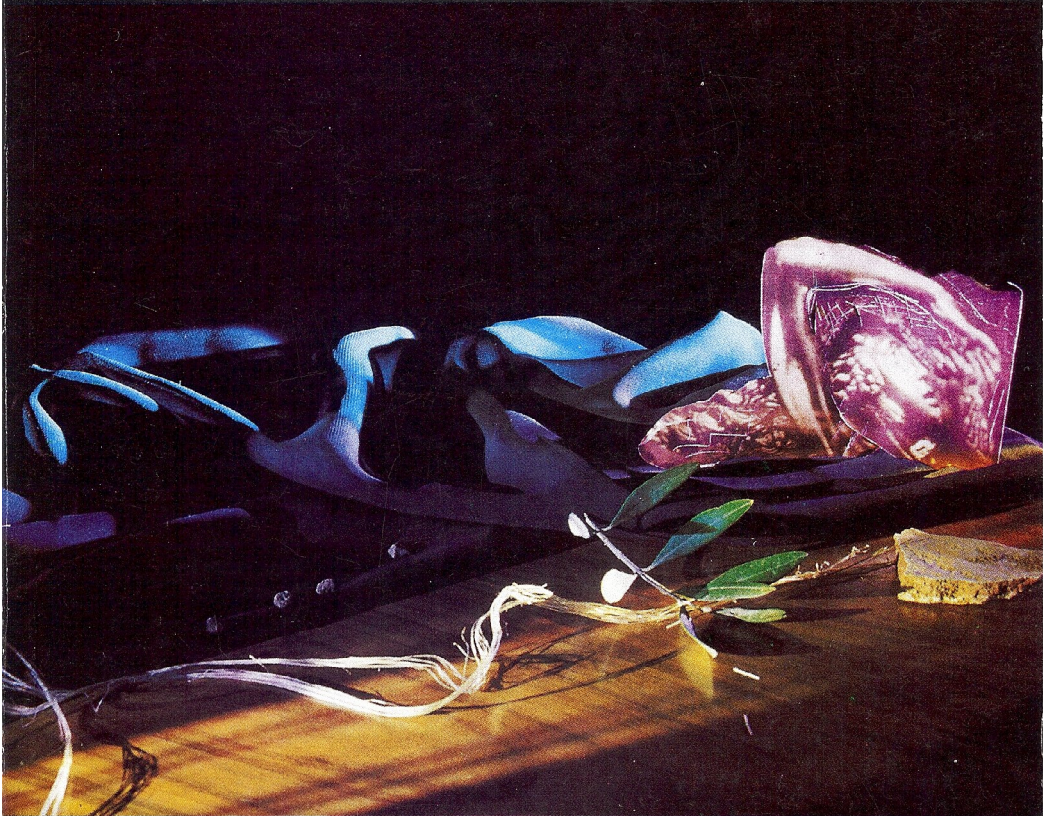

Κ Ρ Α Υ Γ Ε Σ

Σ Τ Ε Λ Ι Ο Σ Μ Π Ρ Ω Τ Ο Π Α Π Α Σ

Λ Ε Υ Κ Ω Σ Ι Α 1 9 9 1

Βιογραφικό

Ο Στέλιος Πρωτοπαπάς γεννήθηκε το 1958 στο χωριό Φιλιά της επαρχίας Μόρφου. Φοίτησε στο Γυμνάσιο Κύκκου στο τμήμα θετικών επιστημών, αλλά από πολύ νωρίς φαίνεται η αγάπη του για τη λογοτεχνία. Δείγματα της δουλειάς του έχουν δημοσιευθεί στο περιοδικό του σχολείου «ΕΦΗΒΟΣ» και αργότερα σε καθημερινές εφημερίδες και μηνιαία περιοδικά. Σήμερα επιμελείται την εφημερίδα "Αλωνάτζια" που εκδίδεται στην Πιτσιλιά. Ζει στη Λευκωσία και εργάζεται στη Λαϊκή Τράπεζα.

Με την εισβολή των Τούρκων και το ξερριζωμό της οικογένειάς του, ο Στέλιος εγκαταλείπει το χωριό του και το πρώτο καταφύγιο στις δύσκολες μέρες είναι ένας σταύλος. Απ' εκεί βλέπει τα αεροπλάνα να βομβαρδίζουν το σπίτι του και αγναντεύει τα φώτα του χωριού του που χάνονται. Τότε ακριβώς ξυπνά μέσα του μια δυνατή αγάπη για τον τόπο του που φαίνεται διάφανη στα ποιήματά του. Αυτή η αγάπη, η αδικία ο πόθος για επιστροφή στα αγαπημένα χώματα, βγαίνουν σαν άναρθρες κραυγές που σπάζουν μέσα του. Αυτές οι κραυγές, ανάμικτες με δάκρυ και πόνο, είναι κηλίδες που κουβαλά μαζί του από το 1974. Έτσι, το μόνο που κάνει ο Στέλιος Πρωτοπαπάς στην πρώτη του ποιητική συλλογή, αφήνει απλά αυτές τις κραυγές να βγουν έξω.

Οι εικόνες που περιγράφονται στους στίχους είναι ολοζώντανες. Αποτελούν μια προσωπική εμπειρία του ποιητή. Μια κατάσταση αλλοτινής ευτυχίας που έχει χαθεί πια οριστικά, και η μνήμη της κατοχής του «ξεσχίζει τα σπλάχνα».

Λυρικός και ευαίσθητος ο ποιητής των «Κραυγών» είναι γεμάτος προβληματικό στοχασμό και φιλοσοφική αναζήτηση. Ζει τα βιώματα της εποχής του και με την ευαισθησία του τα μετουσιώνει σε τέχνη.

Διάβασα με ενδιαφέρον τους στίχους σας. Στις καλές τους στιγμές - και δεν είναι λίγες - είναι πολύ αξιόλογοι. Είσαστε ένας γνήσιος ποιητής που υπόσχεται πολλά. Δεν ξέρετε τι χαρά μου δίνουν νέοι ποιητές σαν εσάς, που τους παραδίνουμε με μ' εμπιστοσύνη τη σκυτάλη.

Με πολλή φιλία,
Κώστας Μόντης

Περιεχόμενα

	Σελ
1. Σ' απόσταση μηδέν	6
2. Η προσφυγοπούλα	7
3. Βασανιστικές αυγουσιάτικες νύκτες.....	8
4. Μάνα.....	9
5. Αντίσκηνο 74	10
6. Πέρα από τα σύνορα.....	11
7. Ανθρώπε γυάλινε.....	12
8. Θα περιμένω	13
9. Δεν ήμουν λέφτερος	14
10. Πέρα απ' τους μικρόλοφους	15
11. Ατροφικές ρίζες	16
12. Η φωτογραφία	17-18
13. Χώμα αγαπημένο.....	19-20
14. Ανατάσεις.....	21
15. Η κληρονομιά του Αιγέα.....	22-23-24
16. Η Παναγιά	25
17. Κερύνεια II	26-27
18. Βουνό μου Τερατσούδι	28-29-30
19. Πόνος στην T.V	31
20. Διψώ.....	32
21. Ψαλμός Α': Κατ' εικόνα και ομοίωση.....	33
22. Ψαλμός Β': Προσευχή στο όρος των ελαιών.....	34
23. Ψαλμός Γ': Μια στάλα βροχής	35-36
24. Ήλιε μου.....	37-38
25. Συνάντηση με τις γάτες τ' Αη Νικόλα το 1990	39
26. Νυκτερινή άσκηση	40
27. Γινήκαμε φίλοι	41
28. THE MIRROR	42
29. Πυροδότηση 1955	43
30. Στο σταυρό του μαρτυρίου σου.....	44

Η Προσφυγοπούλα

Με θάμπωσε η δύναμη
στο βλέμμα πούχε.
Εκεί,
ανάμεσα σ' αυτό πούναι δικό μας
κι αυτό που μας αρπάξαν.
Κονταροκτυπηθήκανε
ο ήλιος που μας έκλεψαν
κι η λάμψη στη ματιά της.
Ζυγίσανε τα άρματα
και την κορμοστασιά τους
κι αναμετρήθηκαν
στα μαρμαρένια αλώνια.
Κ εκεί,
στο άνισο το πάλεμα
τον ήλιο χούφτωσε στα χέρια,
τον μέρεψε,
τον λάμπρυνε,
τον στόλισε στο θρόνο της καρδιάς της.
Μα σαν την ξανακοίταξα,
φοβιτισιασμένο αγρίμι απόμεινε
μ' ένα σημάδι πίκρας,
της προσφυγιάς παράπονο
και του σπιτιού πεθύμια.

Μάνα

Μάνα

που έχεις γεννήσεις
το παιδί σου στ' αντίσκηνο,

Μάνα

που τόχεις βυζάξει με γάλα
που έχει ξεράνει στο στήθος·

Μάνα

που δεν είχες τη δύναμη
να ζεστάνεις με χνότο
το δικό σου Χριστό.

Μάνα

που σε παίρνει ο άνεμος
καθισμένη έξω απ' τ' αντίσκηνο
να στεγνώνεις τα δάκρυα·

Μάνα της Κύπρου,

και τα δώρα που ξεχάσαν να φέρουν
στο δικό σου Χριστό,

Ειρήνη και Σπίτι

ακόμα δεν ήρθαν.

Αντίσκηνο 74

Δεν υπήρχαν εκείνες τις μέρες
κουκλίτσες να κλαίνε
σε στολισμένες βιτρίνες·
τα κορίτσια λυπόνταν
για μια φούστα που πήρε
κάποιο άλλο παιδάκι.

Κι ο Χριστός που γεννιόταν Δεκέμβρη
μέσα σε αντίσκηνο παγωμένο,
τουρτουρούσε,
πεινούσε,
και περίμενε πανάκια και κρέμες
από μια υπηρεσία
Μερίμνης.

Δεν ήμουν λέφτερος

Βρομούσε στα ρουθούνια μου
η μπόχα από τσιγάρο·
πνιγόμεν κιάλας
από την πρώτη νύκτα της προσφυγιάς.
Ούτε και τον αέρα π' ανάπνεα
δεν μπορούσα να διαλέξω,
κι ήθελα τόσο δυνατά
να μύριζα,
λεμονανθούς απ' τα περβόλια της Μόρφου,
αγιόκλημα απ' την αυλή μου,
και το βασιλικό
απ' τις γλάστρες της μάνας μου.
Μα όχι την μπόχα από τσιγάρο
στο άγνωστο καφενείο της προσφυγιάς.

Σαράντα είμαστε
χωρίς αξιοπρέπεια,
χωρίς πατρίδα.

Κουλουριαστήκαμε,
και μοιραζόμαστε τη μπόχα από τσιγάρο
και μια μισή πατρίδα·
τόνωθα,
δεν ήμουν λέφτερος.

Ατροφικές ρίζες

Φοβούμαστε
ν' αγγίξουμε την πατρίδα,
φοβούμαστε να την δούμε κατάματα.

Γυροφέρνουμε
στις λεωφόρους της πόλης
και λέμε πως γεννηθήκαμε
στην Ακρόπολη ή στη Δασούπολη.

Και οι ρίζες μένουν ξερές
ατροφικές κι αποκομμένες,
χωρίς τους κορμούς
χωρίς τους καρπούς.

Η φωτογραφία

Ωστόσο,
δεν μπορούσα να σβήσω από τα μάτια μου
την εικόνα του κουρσεμένου σπιτιού που γεννήθηκα.
Κι όμως ήταν αληθινό
εκεί και με περίμενε·
Ξιχαρβαλωμένο,
με τις πόρτες και τα παράθυρα βγαλμένα,
τους τοίχους βιασμένους,
Ξεδοντιασμένο και ερειπωμένο,
μα πάντα νάναι το σπίτι μου.

Το σπίτι που γεννήθηκα
με την κρεμαστή καμάρα,
τα δίχωρα τα δώματα
τ' ανώγεια και κατώγεια.
Έκλεινα τα μάτια
γιατί ήθελα να το δώ
όπως τόξερα στα παιδικά μου χρόνια.

Κι όμως εκείνη η φωτογραφία
μαχαίρι στην καρδιά μου·
κι οι καλαμένιες ψάθες του
βελόνες που τρυπούσαν το κορμί μου
σαν τα καρφιά στα χέρια του Ιησού.

Χώμα αγαπημένο

Κάθε σου πέτρα γη μου
με πετροβολά,
μ' απολιθώνει,
με σκοτώνει·
Κάθε σου σβόλος
χώμα της γης μου
με λιώνει·
κάθε σου παλμός
με τaráσει και με τραντάζει.

Κάθε σου ξύλο
με σταυρώνει
γονατισμένο στο μαρτύριο σου
γη μου αγαπημένη.
Κάθε σου μαύρο μακρύ κοντάρι
με σημαδεύει ολόισια στην καρδιά,
με πονεί και με καίει.

Στοχάζομαι·
Φιλώ το χώμα σου
κι αφουγκράζομαι·
πνιγμένο
προδομένο,
ταπεινωμένο σπαρταράς
κάτω απ' τα πόδια του δυνατού.

Θ' ακουμπήσω απάνω σου,
θα πάρω τη δύναμή σου
και θα γινώ θεριό:
ανίκητο,
κι απροσκύνητο.

Η κληρονομιά του Αιγέα

Κι αρχίησα να περπατώ τη στράτα
με τη τσιακκιλωτή τη χ αίτη
να κατηφορίζει στο ποτάμι·
τα πόδια στάζουν αίμα
πρηστήκανε στη βράση του καλοκαιριού,
κι η στράτα ατέρμονη
να σβήνεται στα μάτια.
Κι αρχίησα να κλαίω
κάτω απ' τον ίσκιο τον παχύ
του κυπαρίσσου,
πως χάθηκε στα μάτια η στράτα.

Μα να εκεί!!!
σ' αυτόν το βράχο διάλεξα
να κρύψω τα σπαθιά μου.
Εκεί μια μέρα ανταμωθήκαμε
εγώ και ο Θησέας.
Αναζητούσε
τα όπλα του πατέρα του
το ξίφος, τα σανδάλια.

Πήρα τη στράτα απ' την αρχή
ξυπόλητος χωρίς σανδάλια.
Αγέρας πια δε σάλεινε
τα φύλλα δεν κουνιόνταν, τα χείλια ξέραναν
και τάβρεχα με σάλιο·
σαν το σαλίγκαρο
τα πόδια μου έσερνα
πότε άραγε θα φτάσω;

Κι αντίκρισα το βράχο καθαρά
να ορθώνεται στα μάτια
κι ο Θησέας,
τα δυνατά τα πόδια να τεντώνει,
τα μπράτσα στήριγμα έβαλε
και σαν θεριό ουρλιάζοντας,
τον κύλισε το βράχο·
κι η αγωνία μου πιότερη
με σκότωνε·
πότε άραγε θα φτάσω;
Στεντόρεια η φωνή του
τρύπησε τον ουρανό,
κι αναφώνησε:
"Την βρήκα την κληρονομιά του Αιγέα..."

Και σέρνομαι στα τέσσερα
ματώνουν και τα χέρια,
πούντα δικά μου τα σπαθιά
πούν' η κληρονομιά μου
κάτω απ' το βράχο
αναπηδά η καρδιά μου.
Αναζητώ τη γη μου
και την πατρίδα πούχασα
τους τάφους των γονιών μου,
την καπνισμένη τσιμινιά
την κρεμμαστή καμάρα.

Ήδη,
ματώσανε τα χέρια και τα πόδια
αιμορραγεί η καρδιά μου·
περπάτησα τόσες φορές τη στράτα,
γιατί να θέλω
κι άλλη φορά να ξαναπερπατήσω;
Κι εκεί στην όχθη, στο ποτάμι
το αίμα ο ιδρώτας και το δάκρυ μου
έσμιξαν με το χώμα·
κι η λάσπη γίνηκε ψυχή
και γω μες τα αναφιλητά μου,
αναζητώ τη γη μου
και την πατρίδα που έχασα.

Η Παναγιά

Μες τα μισά του δρόμου
στάθηκε η Παναγιά
και καρτερούσε.
Κάπου συνάντησε σταυρούς
κι' απάνω στους σταυρούς
εμείς να σταυρωνόμαστε.

Βουρκώσανε τα μάτια της
και βρέχτηκε
στα στήθια της εκείνο το χωριό.
Θυμόταν πως ξενύκτησε
τη νύκτα που ξεψύχησε
ο γιός της στο σταυρό.

Τα χείλη του
δεν μπόρεσε να τα γλυκοφιλήσει
μόνο τα πόδια ασπάστηκε
και τάπλυνε με δάκρυ.
Με δάκρυα πλένει
και τη γη του Τζιήλικα*
και τα νερά που τρέχανε στους κόλπους της
χορτάρισαν και πάνε να την πνίξουν.

Άκαρπη η γης
πνιγμένη μ' αλυσίδες·
σκοτείνιασε το πρόσωπο της Παναγιάς,
και το κερι π' αφήσαμε ριγμένο
την ώρα του κατατρεμού,
ακόμα δεν ανάψαμε...

* Αγίασμα της Παναγίας του Τζιήλικα.

Κερύνεια II

Κουρσεμένο καράβι
που πάρκαρες σε θλιμμένα νερά,
πληγιασμένο
από βόλια θανάσιμα,
από ανατολίτες κουρσάρους.

Κερύνεια II
κουβαλάς μες τα αμπάρια
την αλμύρα των δικών σου νερών
στα πανιά σου φουσκώνουν
της Κερύνειας αγέρηδες
και ξερνούνε
των ανθρώπων σου δάκρυα.

Καράβι καμωμένο από ξύλο
μπολιασμένο από ψυχές Καριόλων,
ψημένο στις Κερύνειας τον ήλιο
σιμλεμένο από ακτίδες φωτός
κι από πνεύμα ελληνικό.

Καράβι της Κερύνειας
ξαναζωντανεύεις αρχαίους καιρούς,
κουβαλώντας στη ράχη
ηνοχόες, αμφορείς και τρυπήρες.

Καλό σου ταξίδι καράβι δικό μας
της πατρίδας καμάρι,
στις ψυχές μας ν' αρμενίζεις για πάντα
να κεντρίζεις τις μνήμες
και να θρέφεις ελπίδες,
για να δούμε μια μέρα
κολόνες και κάστρα
και τα σπίτια της Ρήγαινας.

Βουνό μου Τερατσούδι

Πόσες φορές ξαπόστασα
στις κοφτερές τις πέτρες σου
βουνό μου Τερατσούδι*.
Μες την κουφόβραση τ' απομεσήμερου
πόσες φορές αποκοιμήθηκα στον ίσκιο σου
και ρούφηξα τη μυρουδιά,
από θρουμπί, χαχομηλιά κι αγέρα.

Εγώ και συ κι ο ουρανός
πόσες φορές βριστήκαμε
μαλώσαμε και κλάψαμε
κι' ύστερα πάλι φιλιώσαμε
και σιγοτραγουδήσαμε.

Δεν είμαι γω που σ' άφησα
με διώξανε,
δεν είμαι γω που πρόδωσα
με πρόδωσαν
σε νοσταλγώ βουνό μου
Τερατσούδι.

Τραγουδιστά στη ράχη σου καβάλησα
μες τις κορφές σου χώθηκα
ζεστάθηκα κι ανδρώθηκα
κι απ' την καρδιά σου αναγεννήθηκα.
Στων χρυσοπράσινων των φύλλων σου
το τσάκισμα,
των βελασμάτων τον απόηχο,
και στου αγέρα σου το χάιδεμα
γλυκά αποκοιμήθηκα.

Τον είδα που καθότανε
αητός περήφανος
πάνω στο Τερατσούδι·
ορθός, λεβεντονιός κι αετομάτης·
με τα γκριζόμαυρα φτερά
τα μάτια τα γυαλιστερά
και τη γαμψή τη μύτη·
παράξενα με κοίταξε
μακρόσυρτα έκρουξε και χάθηκε.
Μα πάλι ανταμωθήκαμε,
στα μάτια κοιταχτήκαμε,
και αναγνωριστήκαμε.
Αητός λεβεντονιός
και γω βοσκός
στις αετοράχες του βουνού,
στις χρυσοπράσινες τις φυλλωσιές
μες τις αντάρες, τις νεροποντές
στο Τερατσούδι.

Εγώ και συ κι ο ουρανός
και το χωριό·
εκείνο το μικρό χωριό
ν' απλώνεται στα πόδια
κάτω απ' το σουρωμένο φρύδι σου
σαν κόρη μ' άσπρη την ποδιά
με τις μπλεξούδες στα μαλλιά.

Βουνό μου Τερατσούδι·
κι ο ουρανός,
κι ανάμεσά τους
εγώ κι η κόρη.

* Βουνό που δεσπόζει πάνω απ' τη Φιλιά.

Ἡλιε μου

Ἡλιε μου
που γεννήθηκες σε τούτο το νησί,
σ' αναζητούσα επίμονα
στου μαύρου Ιούλη την αυγή.
Συνήθισα,
ν' απλώνω
το κορμί και την καρδιά μου
κάτω απ' το φλογισμένο δίσκο σου.
Μα εσύ,
ντρεπόσουν να φανείς
κείνη τη μέρα.

Τ' απόγευμα,
τα σύγνεφα φιλήσανε τα πεύκα·
και μ' ένα πέπλο σιωπής
σκεπάσανε τη γύμνια τους οι λεύκες.

Αναζητούσα τ' άγγιγμα
και το δικό σου χάδι.
Ἡξέρα πως γεννήθηκες
στους αμμοχωστιανούς αφρούς,
και λούστηκες τ' απομεσήμερο
στου κάστρου τα νερά·
πυρώθηκες το δέιλι
στου Απόλλωνα το τέμπλο,
στην Αμαθούντα.

Γιατί αρνιέσαι ήλιε μου
κρυφτό να παίξεις
μες τις σχισμές τ' Αη Λαρκού,
κι ύστερα
τρελλός να κυλισθείς
στης Σαλαμίνας τις κολόνες.

